

KYSELYRAPORTTI 2/2024

20
24

Ajatuspaja Toivo
VTM, toiminnanjohtaja Sini Ruohonen
FM, tutkimuspäällikkö Antti Vesala

KYSELYRAPORTTI 2/2024: TYÖMARKKINAUUDISTUKSET JA LAKOT

Keskustan kannattajat lakkokysymyksissä lähempänä päähallituspuolueiden linjaa

Ajatuspaja Toivon kyselyssä selvitettiin suomalaisten näkemyksiä lakkoiluun ja työmarkkinauudistuksista sopimiseen. Maaliskuun lopussa kerätyn kyselyaineiston perusteella suhtautuminen lakkokysymyksiin jakaa eduskuntapuolueiden kannattajia.

Hallituksen ja opposition välinen jakolinja näkyy tuloksissa selvästi lukuun ottamatta keskustan kannattajia. Keskustassa suhtautuminen lakkoiluun jakaa puolueväkeä, mutta keskimäärin kannat ovat lähempänä kokoomuslaisten ja perussuomalaisten näkemyksiä kuin oppositiopuolueiden kannattajien mielipiteitä.

Kyselyssä esitettiin seuraavanlainen johdanto: *Viime viikkoina SAK-lainen ammattiyhdistysliike on järjestänyt lakkoja, joiden tarkoituksena on ollut hallituksen työmarkkinauudistusten vastustaminen.*

Vastaajia pyydettiin ottamaan kantaa seuraaviin väittämiin:

1. Suomen talouden korjaamiseksi hallituksen on vietävä työmarkkinauudistukset läpi, vaikka ammattiyhdistysliike vastustaisi niitä.
2. Hallitus ja eduskunta saavat tehdä vain sellaisia päätöksiä, joilla on etujärjestöjen hyväksyntä.
3. Hyväksyn, että hallituksen uudistuksia vastustetaan aiheuttamalla vahinkoa yrityksille.
4. Pelkään lakkoilun ajavan työpaikkoja ja investointeja pois Suomesta.
5. Uskon, että lakkoilu on hyvä keino edistää työmarkkinauudistuksista sopimista.

Raportissa esitetään kuhunkin väittämään kaikkien vastaajien vastaukset ja sen jälkeen eriteltynä vastaajien näkemykset heidän ilmoittamansa puoluekannan mukaan rajaten kuuteen suurimpaan eduskuntapuolueeseen eli kokoomukseen, perussuomalaisiin, SDP:hen, keskustaan, vihreisiin ja vasemmistoliittoon.

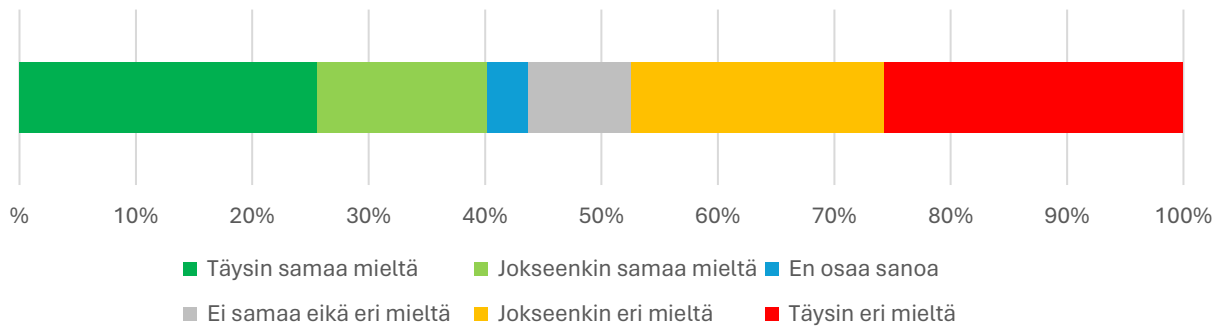
Tutkimuksen toteuttaminen

Tutkimukseen vastanneet edustavat maamme 18 vuotta täyttäneitä väestöä (pl. Ahvenanmaan maakunnassa asuvat). Aineisto kerättiin 26.- 28.3.2024 ja se sisältää 1 317 täysi-ikäisen henkilön vastaukset. Kyselyn toteutti Verian, haastattelut kerättiin Gallup Forumissa. Tulosten tilastollinen virhemarginaali on noin $\pm 2,7$ prosenttiyksikköä.

1. Suomen talouden korjaamiseksi hallituksen on vietävä työmarkkinauudistukset läpi, vaikka ammattiyhdistysliike vastustaisi niitä

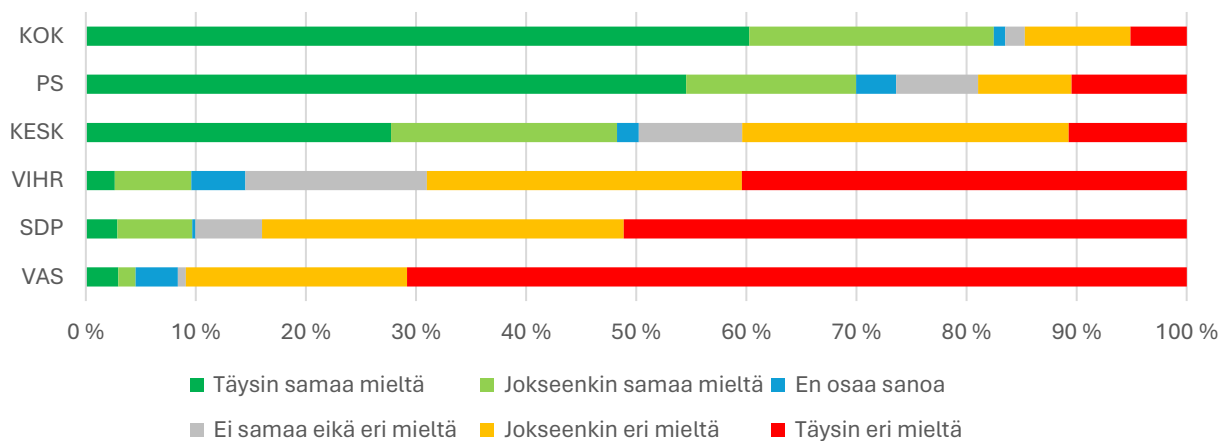
Vastaajien näkemykset jakaantuivat melko tasaisesti puolesta ja vastaan tässä kysymyksessä. Tiukimmin puolesta tai vastaan olevia oli molempia sama osuus, 26 % vastaajista.

Suomen talouden korjaamiseksi hallituksen on vietävä työmarkkinauudistukset läpi, vaikka ammattiyhdistysliike vastustaisi niitä

Mielipiteet polarisoituvat voimakkaasti puoluekentässä. Yli 80 % kokoomuksen kannattajista ja 70 % perussuomalaisten kannattajista oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että hallituksen uudistukset olisi tehtävä ammattiyhdistysten vastustuksesta huolimatta. Myös keskustan kannattajista lähes puolet oli väitteen kanssa samanmielisiä ja vain 11 % täysin eri mieltä.

Suomen talouden korjaamiseksi hallituksen on vietävä työmarkkinauudistukset läpi, vaikka ammattiyhdistysliike vastustaisi niitä

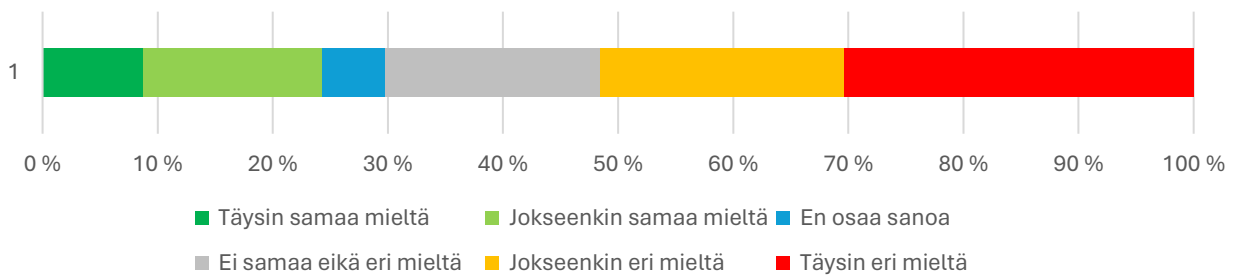
Vasemmistoliiton kannattajien joukossa oli erittäin vankka konsensus siitä, että hallituksen ei pitäisi tehdä uudistuksia, joita ay-liike vastustaa – peräti 91 % vastaajista oli täysin tai jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa. SDP:n kannattajista yli puolet (51 %) oli väitteen kanssa täysin eri mieltä ja vihreistäkin 40 %. On kuitenkin huomioitava, että vihreiden kannattajista lähes kolmannes (31 %) ei ollut väittämän kanssa samanmielisiä. Lisäksi vihreiden kannattajista 21 % joko ei osannut sanoa tai vastasi neutraalisti. Osuus on muihin puolueisiin verrattuna huomiota herättävän suuri.

2. Hallitus ja eduskunta saavat tehdä vain sellaisia päätöksiä, joilla on etujärjestöjen hyväksyntä.

Tässä kysymyksessä lähestyttiin samaa problematiikkaa kuin ensimmäisessä kysymyksessä mutta yleisemmästä näkökulmasta. Suhtautuminen eduskunnan ulkopuolisten intressitahojen ”veto-oikeuteen” muuttui edelliseen kysymykseen nähden kielteisemmäksi.

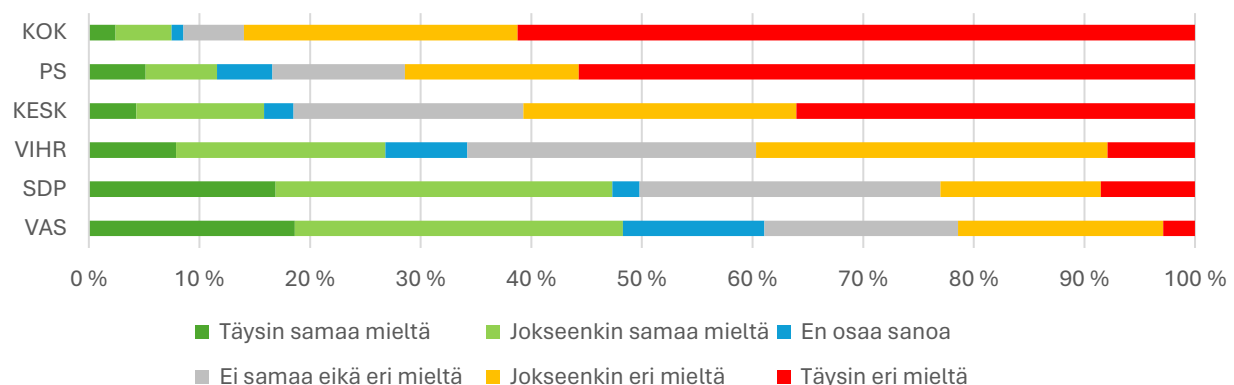
Joka neljännen vastaajan mielestä hallituksen ja eduskunnan päätöksillä tulee joissain määrin olla etujärjestöjen hyväksyntä. Niukka enemmistö (51 %) kallistui kuitenkin sille kannalle, ettei tällaista hyväksyntää tarvita ainakaan kategorisessa mielessä.

Hallitus ja eduskunta saavat tehdä vain sellaisia päätöksiä, joilla on etujärjestöjen hyväksyntä

Kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajista vankka enemmistö oli sitä mieltä, että hallituksen ja eduskunnan päätöksillä ei tarvitse olla etujärjestöjen hyväksyntää. Vastaavasti vasemmistoliiton ja SDP:n kannattajissa lähes puolet oli etujärjestöjen hyväksynnän kannalla. Vihreissä oltiin hieman varovaisempia. Huomiota kiinnittää, että niin vihreiden kuin SDP:n kannattajista jopa kolmasosa ei osannut sanoa, kumpaa mieltä asiasta olisi.

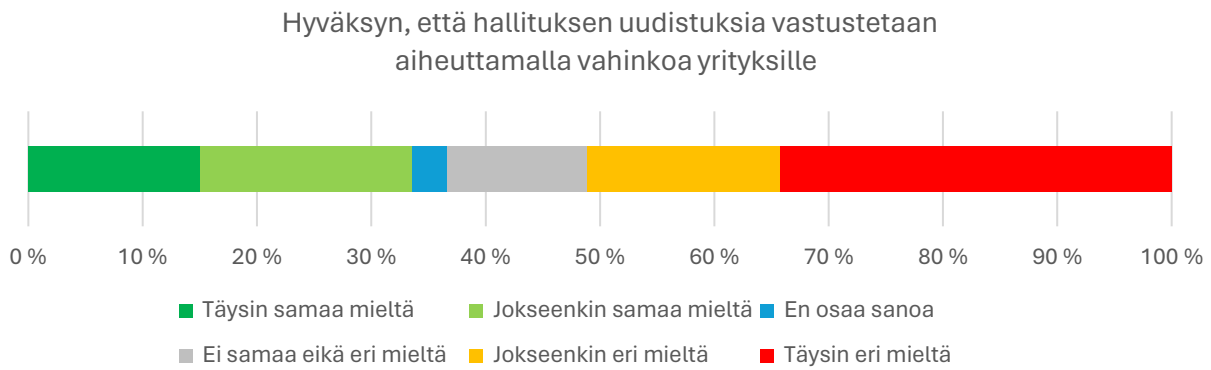
Hallitus ja eduskunta saavat tehdä vain sellaisia päätöksiä, joilla on etujärjestöjen hyväksyntä.

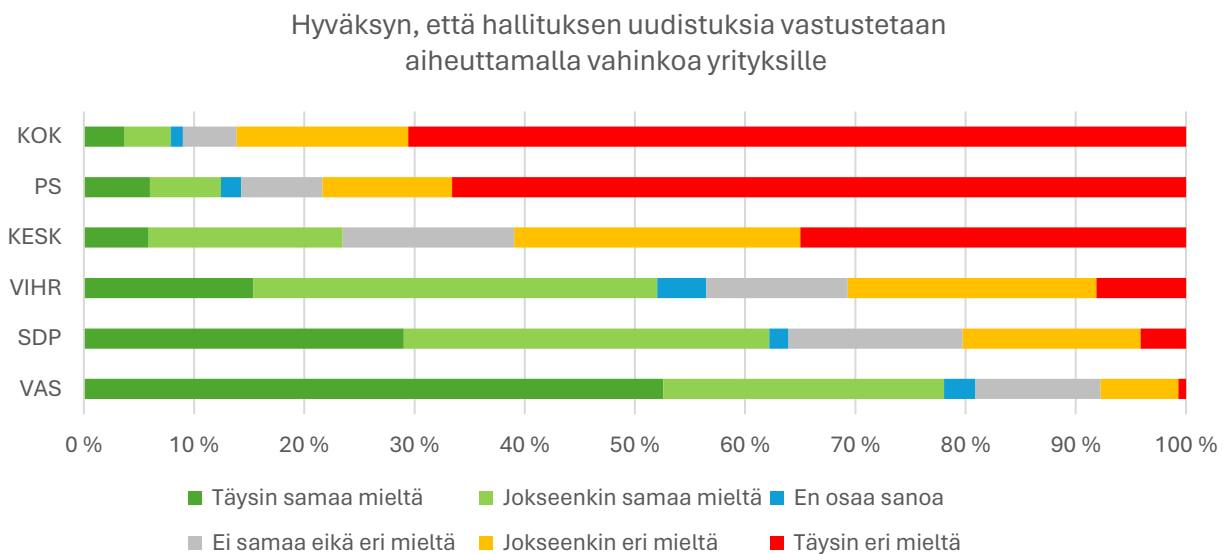
Kuten muissakin kysymyksissä, keskustan kannattajat olivat selvästi lähempänä päähallituspuolueiden kokoomuksen ja perussuomalaisten näkemystä kuin SDP:n, vasemmistoliiton ja vihreiden. Keskustan kannattajista 16 % oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa.

3. Hyväksyn, että hallituksen uudistuksia vastustetaan aiheuttamalla vahinkoa yrityksille

Hallituksen uudistusten vastustaminen yrityksiä vahingoittamalla jakaa myös selvästi puoluekenttää. Noin puolet suomalaisista suhtautui väittämään kielteisesti ja vajaa kolmannes myönteisesti.

Kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajat olivat selvästi torjuvimpia, mitä tulee vahingon aiheuttamiseen yrityksille keinona hallituksen uudistusten vastustamiseen. Näistä vastaajista vain joka kymmenes hyväksyisi sen, että hallitusta vastustetaan aiheuttamalla haittaa yrityksille.

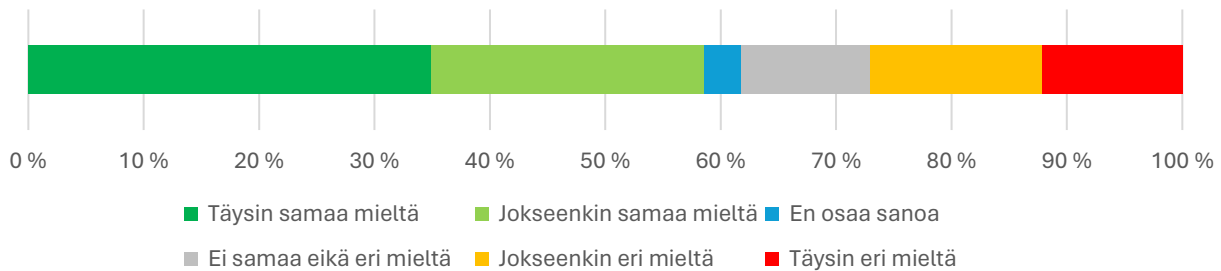
Vasemmistoliiton kannattajista 78 % hyväksyi, että hallitusta vastustetaan aiheuttaen haittaa yrityksille. Myös SDP:n kannattajista 62 % oli tällä kannalla. Oppositio puolueista vihreät olivat hieman kriittisempiä kuin vasemmistoliitto ja SDP mutta vihreistäkin enemmistö hyväksyi vahingon aiheuttamisen yrityksille keinona vastustaa hallituksen politiikkaa.

Keskustan kannattajista hieman alle neljännes oli väittämän kanssa jokseenkin tai täysin samaa mieltä; toisin sanoen keskusta oli tässäkin kysymyksessä lähempänä suuria hallituspuolueita kuin vasemmisto-oppositiota. Selkeä enemmistö (61 %) myös keskustan kannattajista suhtautui kielteisesti yritysten vahingoittamiseen poliittisen vaikuttamisen keinona.

4. Pelkään lakkoilun ajavan työpaikkoja ja investointeja pois Suomesta

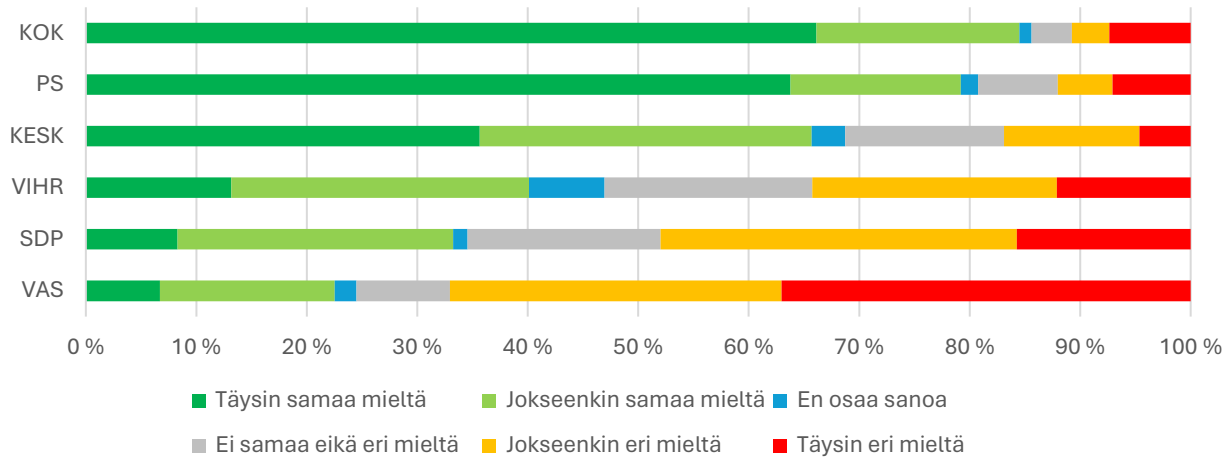
Kevättalven aikana on keskusteltu paljon lakkoilun vaikutuksista investointeihin ja työpaikkojen säilymiseen. Näyttää siltä, että selkeä enemmistö suomalaisista on vähintään jonkin verran huolissaan siitä, että lakot ajavat investointeja ja työtä pois Suomesta.

Pelkään lakkoilun ajavan työpaikkoja ja investointeja pois Suomesta

Kokoomuksen, perussuomalaisten ja keskustan kannattajissa pelätään eniten lakkoilun vaikutuksia työpaikkoihin ja investointeihin. Vain 5–7 % tässä vastaajajoukossa oli väittämän kanssa täysin eri mieltä. Kokoomuksen kannattajista kolme neljästä pelkää lakkoilun vaikuttavan negatiivisesti investointeihin ja työpaikkojen määrään. Samoin perussuomalaisten kannattajien keskuudessa näistä vaikutuksista ollaan selvästi hyvin huolissaan.

Pelkään lakkoilun ajavan työpaikkoja ja investointeja pois Suomesta

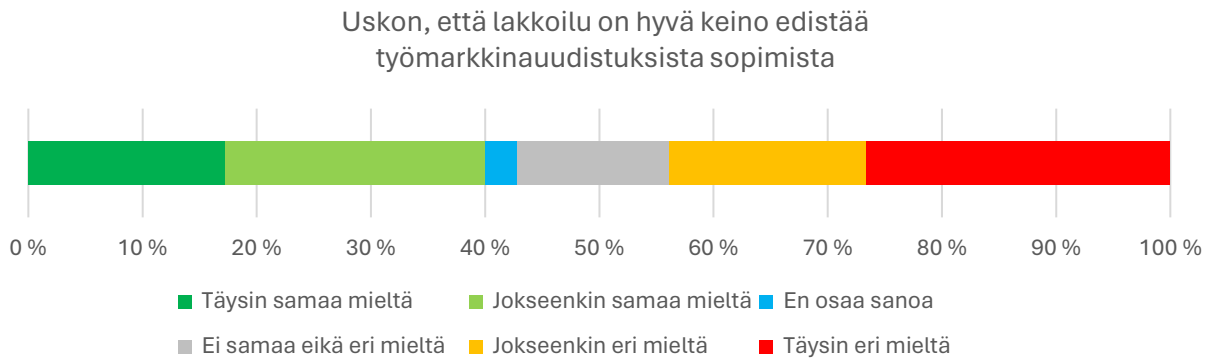

Myös SDP:n, vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajissa pelätään lakkojen vaikutuksia jonkin verran. SDP:ssä pelkääjiä oli niukasti vähemmän kuin niitä, joita asia ei huoleta. Lähes joka kolmas vihreiden kannattaja oli väittämän kanssa täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Toisaalta noin joka kolmas vihreiden kannattaja ei yhtynyt väittämään. Vihreät jakoutuivat tässä asiassa selvimminkin kahteen suunnilleen samankokoiseen leiriin.

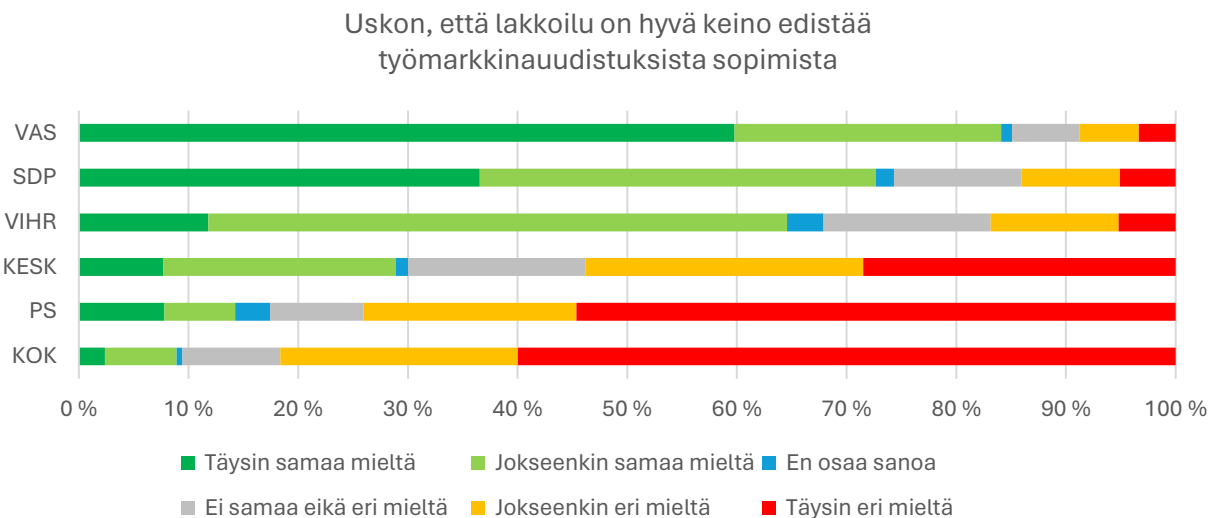
Vasemmistoliitto erottuu tässä kysymyksessä selvästi kaikkein huolettomimpana joukkona työpaikkojen ja investointien suhteen. Puolueen kannattajista yhteensä peräti 67 % ei näyttäisi pelkäävän lakkojen vaikuttavan näihin asioihin juurikaan tai lainkaan.

5. Uskon, että lakkoilu on hyvä keino edistää työmarkkinauudistuksista sopimista

Yli puolet kaikista vastaajista ei uskonut lakkoilun edistävän työmarkkinauudistuksista sopimista. Saattaa olla, että taustalla vaikuttaa hallituksen usein toistama viesti, että hallitusta ei lakoilla painosteta muuttamaan linjaansa. Toki silti 40 % uskoi lakkoilun edistävän sopimista.

Kokoomuksen ja perussuomalaisten kannattajat olivat samoilla linjoilla. Näiden puolueiden kannattajista noin neljä viidestä ei uskonut lakkoilun edistävän työmarkkinauudistuksista sopimista.

Vasemmistoliiton kannattajista 84 % uskoi täysin tai jonkin verran siihen, että lakkoilu edistää sopimista. Myös SDP:n kannattajista kolme neljästä piti lakkoja hyvänä keinona päästä sovintoon. Vihreiden kannattajista vain joka kymmenes oli täysin samaa mieltä väittämän kanssa mutta yli puolet kuitenkin uskoi joissain määrin lakkoilun edistävän sopimista.

Keskustan kannattajat olivat pitkälti samoilla linjoilla kuin vastaajat keskimäärin. Toisin sanoen keskustalaiset jakaantuivat kysymyksessä. Enemmistö keskustan kannattajista ei kuitenkaan uskonut lakkoilun edistävän sopimista. Alle kolmannes keskustalaisista kertoi lakkoilun olevan hyvä keino sovun löytämiseen. Keskustalaiset ovat tässäkin kysymyksessä lähempänä porvarillista kenttäpuoliskoa kuin opposition vasemmistoklusteria.